

7/8472

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.03/1799/4389
Konu : Yazılı soru önergesi

22/09/2009

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı ifadeli, 23/06/2009 tarihli ve A.01.0.GNS.0.
10.00.02-14112 sayılı yazı,
b) 07/07/2009 tarihli ve 1529/3434 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan, İzmir Milletvekili Ahmet Ersin tarafından Bakanlığımıza yöneltip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/8472 Esas No.lu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (b) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap örneği iki nüsha halinde ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Sedullah ERGIN
Bakan

EK:
Soru önergesi cevabı (2 adet)

DAĞITIM:
Gereği:
TBMM Başkanlığına

Bilgi:
Başbakanlığa

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.03/1797/4387

29/09/2009

Konu : Yazılı soru önergesi

Sayın Ahmet ERSİN
İzmir Milletvekili
T.B.M.M.

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/8472 Esas No.lu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun;

1- “Bir suçun işlendiğini öğrenen Cumhuriyet savcısının görevi” kenar başlıklı 160. maddesinde,

“(1) Cumhuriyet savcısı, ihbar veya başka bir suretle bir suçun işlendiği izlenimini veren bir hâli öğrenir öğrenmez kamu davasını açmaya yer olup olmadığına karar vermek üzere hemen işin gerçeğini araştırmaya başlar.

(2) Cumhuriyet savcısı, maddî gerçeğin araştırılması ve adil bir yargılamanın yapılabilmesi için, emrindeki adli kolluk görevlileri marifetiyle, şüphelinin lehine ve aleyhine olan delilleri toplayarak muhafaza altına almakla ve şüphelinin haklarını korumakla yükümlüdür.”;

2- “Cumhuriyet savcısının görev ve yetkileri” kenar başlıklı 161. maddesinde,

“(1) Cumhuriyet savcısı, doğrudan doğruya veya emrindeki adli kolluk görevlileri aracılığı ile her türlü araştırmayı yapabilir; yukarıdaki maddede yazılı sonuçlara varmak için bütün kamu görevlilerinden her türlü bilgiyi isteyebilir. Cumhuriyet savcısı, adli görevi gereğince nezdinde görev yaptığı mahkemenin yargı çevresi dışında bir işlem yapmak ihtiyacı ortaya çıkınca, bu hususta o yer Cumhuriyet savcısından söz konusu işlemi yapmasını ister.

(2) Adli kolluk görevlileri, el koydukları olayları, yakalanan kişiler ile uygulanan tedbirleri emrinde çalıştıkları Cumhuriyet savcısına derhâl bildirmek ve bu Cumhuriyet savcısının adliyeye ilişkin bütün emirlerini gecikmeksizin yerine getirmekle yükümlüdür.

(3) Cumhuriyet savcısı, adli kolluk görevlilerine emirleri yazılı; acele hâllerde, sözlü olarak verir. Sözlü emir, en kısa sürede yazılı olarak da bildirilir.

(4) Diğer kamu görevlileri de, yürütülmekte olan soruşturma kapsamında ihtiyaç duyulan bilgi ve belgeleri, talep eden Cumhuriyet savcısına vakit geçirmeksizin temin etmekle yükümlüdür.

(5) Kanun tarafından kendilerine verilen veya kanun dairesinde kendilerinden istenen adliye ile ilgili görev veya işlerde kötüye kullanma veya ihmalleri görülen kamu görevlileri ile Cumhuriyet savcılarının sözlü veya yazılı istem ve emirlerini yapmakta kötüye kullanma veya ihmalleri görülen kolluk âmir ve memurları hakkında Cumhuriyet savcılarınca doğrudan doğruya soruşturma yapılır. Vali ve kaymakamlar hakkında 2.12.1999 tarihli ve 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun hükümleri, en üst dereceli kolluk amirleri hakkında ise, hâkimlerin görevlerinden dolayı tâbi oldukları yargılama usulü uygulanır.

(6) Ağır cezayı gerektiren suçüstü hâllerinde, bu Kanunun hükümleri uygulanmak koşuluyla, vali ve kaymakamların kişisel suçlarından dolayı haklarında genel hükümlere göre soruşturma yapılması kaymakamların mensup oldukları il ve valilerin bulundukları ile en yakın il Cumhuriyet başsavcısına aittir. Bu suçlarda kovuşturma yapmaya, soruşturmanın yapıldığı yerin görevli mahkemesi yetkilidir.”,

Hükümlerinin yer aldığı malûmlardır.

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Öte yandan, mülga 04/04/1929 tarihli ve 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 148. maddesinde düzenlenen "Kamu davasını açmak için Adalet Bakanı Cumhuriyet savcısına emir verebilir." hükmünün 14/07/2004 tarihli ve 5219 sayılı Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 3. maddesi ile yürürlükten kaldırılması ve benzer bir hükmün 04/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununda da yer almaması nedeniyle 5271 sayılı Kanunun 170. maddesinin birinci fıkrasındaki "Kamu davası açma görevi, Cumhuriyet savcısı tarafından yerine getirilir." hükmü ile 160. maddesinin birinci fıkrasındaki "Cumhuriyet savcısı, ihbar veya başka bir suretle bir suçun işlendiği izlenimini veren bir hâli öğrenir öğrenmez kamu davası açmaya yer olup olmadığına karar vermek üzere hemen işin gerçeğini araştırmaya başlar." hükümleri çerçevesinde kamu davasının açılması konusunda, Adalet Bakanının Cumhuriyet savcısına emir verme yetkisi bulunmamaktadır. Kamu davasının açılması konusunda görevli ve yetkili kılınan makam Cumhuriyet başsavcılıkları olup, bu bağlamda telkinde bulunulması ya da talimat verilmesi de söz konusu değildir.

II- Bazı yer Cumhuriyet Başsavcılıkları ile yapılan yazışmalar neticesinde, soru önergesine konu edilen soruşturma ile ilgili olarak;

a) Gizli belge ve ifadeler içeren kitap yazarlarla ilgili olarak yapılan soruşturmalar sonunda, biri hakkında takipsizlik kararı; altısı hakkında kamu davası açıldığı ve dosyaların halen derdest olduğu; biri hakkında birleştirme kararı verildiği; birinin soruşturmasının halen devam ettiği;

b) İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından yürütülen soruşturmanın gizliliğinin ihlali nedeniyle yazılı ve görsel medya kuruluş ve çalışanları ile kamu görevlileri hakkında yapılan soruşturma sayısının 3878 olduğu; yapılan soruşturmalar sonunda 1567'si hakkında kovuşturmaya yer olmadığına; 90'ı hakkında ek kovuşturmaya yer olmadığına; 528'i hakkında görevsizlik, yetkisizlik ve birleştirme kararları verildiği; 710'u hakkında yürütülen soruşturmanın derdest olduğu; kovuşturma evresinde 15'inde mahkûmiyet; 123'ünde beraat; 317'sinde düşme; 189'unda yetkisizlik, görevsizlik ve birleştirme kararı verildiği; derdest dava sayısının 358 olduğu.

Anlaşılmıştır.

Bilgilerinize arz ederim.

Sadullah ERGİN
Bakan